

Armes 'made in Spain'

Diverses ONG han denunciat que el Govern espanyol va exportar armes al Sudan el 2003 i el 2004 tot i l'embargament decretat per la Unió Europea. Però el Ministeri afectat, el d'Indústria i Comerç, nega que incomplissin cap norma europea. El cas ha obert de nou el debat sobre l'ètica del comerç d'armes.

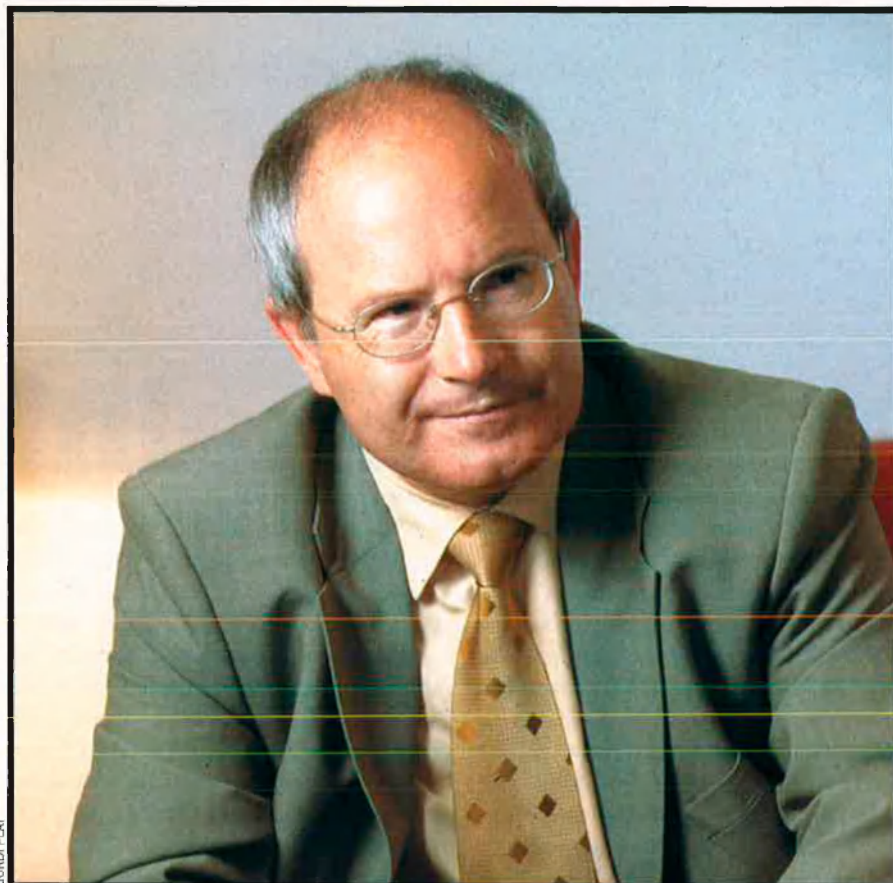
Àfrica en general és un país desconegut als telenotícies, abans i ara, excepte quan hi ha grans desastres humans. Això no treu que la violència sigui present en molts punts del territori, i hi hagi diverses ONG que fa anys que s'esgargamellen alertant de desgràcies que si passessin a Europa omplirien portades i obririen els telenotícies setmanes seguides. Fins aquí res de nou. Com tampoc és nou que al Sudan, abans de la crisi de Darfur ja hi havia un conflicte sagnant per solucionar, especialment al sud del país. Per això sorprèn que el Govern espanyol prescindís de les alarmes i dels embargaments de la UE i vengués armes al Govern d'aquell país. Això és el que denuncien les ONG Amnistia Internacional i Greenpeace

Aquestes associacions basen la seva acusació en una investigació de l'Escola de Cultura de Pau de la UAB, a partir dels registres de comerç espanyol de l'Agència Tributària. Segons aquests registres, Espanya va exportar armes llargues i munició entre febrer de 2003 i gener de 2004, per un valor aproximat de 8.000 euros. Aquesta venda viola el codi de conducta de la UE, que explicita que no es poden transferir armes a països embargats, en conflicte, inestables, que no respectin els estàndards de drets humans, amb problemes de desenvolupament o que plantegin risc evident de desviament de la venda cap a un tercer país. Les ONG critiquen especialment que s'hagi exportat munició diversa, quan la UE va prohibir des del 1994 que cap estat membre vengués aquest material al Sudan. Aquesta embargament, a més, es va renovar el mes de gener d'enguany

veient que el conflicte continuava en diversos punts del país.

Amnistia Internacional i Greenpeace han destacat en un comunicat que la importància d'aquestes vendes d'armes no és tant el valor econòmic, que en termes generals no és elevat, sinó l'impacte "en termes humans", que sí pot ser molt elevat, especialment entre la població civil. En el mateix comunicat les ONG diuen que "Espanya hauria d'assumir les seves responsabilitats com a membre de la UE i aprofitar la seva presència al Consell de Seguretat de les Nacions Unides per promoure la suspensió de les transferències al Govern sudanès i a totes les parts del conflicte d'equips i armament que puguin ser utilitzats per cometre violacions dels drets humans". En concret les ONG demanen que s'estableixi un "enèrgic mecanisme de vigilància per investigar possibles violacions de la suspensió de transferències d'armes i informar periòdicament de les seves conclusions".

Fa quinze dies el Govern de Zapatero va rebre aquesta denúncia, que afecta el Ministeri del català José Montilla, ja que a Indústria també hi ha la secretaria general de Comerç Exterior, que és per on passen els permisos per fer aquestes transaccions. Ja aleshores van recollir la denúncia i les propostes i van mostrar la seva estranyesa pels fets. Com explica Daniel Luz, portaveu de l'Escola de Cultura de la Pau de la UAB, "estaven sorpresos per la venda, ho desconeixien, però ja ens van dir que material com munició o parts d'escopetes, el Govern espanyol no ho considera armament". A preguntes d'aquest setmanari, el director de Comunicació del Ministeri d'Indústria, Toni Bolano, ha confirmat

JORDI PLAN

El Ministeri que dirigeix José Montilla és l'encarregat de les exportacions d'armes. Portaveus d'aquesta institució han negat que Espanya incompleixi cap embargament.

les exportacions, tres el 2003 i una el gener de 2004, que van suposar 8.000 euros, i que van consistir en "armes llargues de caça i tir esportiu, pistoles d'aire comprimit i cartutxos i balins de plom". Bolano, però, rebutja les acusacions de les ONG i assegura que aquestes armes i munició "no estan sotmeses a l'embargament de la UE ni al control del real decret del 27 de març de 1998 que regula el comerç exterior en material de defensa i doble ús". Per contra Luz insisteix a recordar que el cas més greu és el de la munició, ja que concretament la que s'ha exportat al Sudan està registrada com a capítol aranzelari 930629, i aquest capítol figura en la llista que la UE sotmet a embargament obligatori.

Qüestió de llistes. On és el problema? Per a Luz la disputa ve de lluny, "ja fa anys que el Govern espanyol usa la mateixa tàctica per camuflar les vendes d'armes: apliquen la definició d'armes d'un fòrum de països exportadors de

material bèl·lic, coneguda com "Arranjament de Waassenner", en comptes d'utilitzar la llista que cada any publica la UE, la "Llista comuna de material de defensa i doble ús". La diferència entre les dues llistes, a més del caràcter de l'organització que les elabora, és que la de Waassenner, segons explica Luz, és molt més laxa. Amb això, continua Luz, "productes estrella de la indústria armamentística espanyola, com les armes lleugeres i la munició, es fomenten, ja que no han de passar per cap llista de restricció". El mateix passa amb altres materials com amb els avions de transport militar, explica Luz, "que el Govern espanyol no els considera de defensa", i el mateix passa amb tot el que és simuladors i material d'entrenament, que no es considera subjecte a cap embargament ni codi de conducta. En aquest darrer sector destaca l'empresa INDRA, una de les patrocinadores més criticades del Fòrum de les Cultures, i que, segons Luz, amb aquestes argücies "protegei-

xen aquesta empresa perquè pugui continuar exportant". Luz espera que la UE hi digui la seva, ara que sap que un dels seus estats membres ha inclòmplert un embargament obligatori.

Qui ha llançat aquesta pedra és l'eurodiputat d'ICV Raül Romeva. La setmana passada Romeva, en el marc de la comissió d'Afers Exteriors del Parlament Europeu, va interpel·lar sobre la qüestió el director general de Relacions Exteriors de la Comissió Europea, Eneko Landaburu. Romeva va preguntar sobre l'embargament i sobre l'incompliment repetit del Codi de Conducta sobre exportacions d'armes al Sudan per part de diversos estats membres, entre els quals Espanya. Landaburu va respondre -diplomàticament i ajustant-se amb estricta fidelitat al repartiment de competències que allò no depenia de la Comissió, sinó del Consell-. Romeva, doncs, ha traslladat les preguntes al Consell, sense oblidar de nou a la Comissió, ja que si bé no té vot en la qüestió sí que te veu per expressar la seva opinió i pressionar el Consell.

Per a Romeva "seria desitjable que el Govern espanyol donés exemple a l'hora de prendre's seriosament el compliment del Codi de Conducta de la UE, i que no haguem de lamentar contínuament episodis com aquest de Sudan, o com els que ja es van comentar en el seu moment relatius a Israel, Sierra Leone i Colòmbia". Vist, però, que sovint les recomanacions no acaben tenint cap efecte, almenys aquesta, Romeva diu que "cal enfortir els esforços en el si de les diferents institucions de la UE per tal que el Codi de Conducta esdevingui un instrument jurídicament vinculant", i en general considera que "és indispensable establir un tractat global sobre comerç d'armes, un objectiu factible per a l'any 2006 si els governs escolten atentament les propostes que en aquest sentit fan ONG del prestigi d'Oxfam, Amnistia Internacional o IANSA".

Fins arribar al tractat, però, cal que les diferents parts implicades coincideixin en la necessitat de fer-ho, i no sembla que això sigui així, començant per l'exemple del Sudan.

Oriol Cortacans